

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — 6 korona.
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, IV. Egyetem-utca 4. sz.

A csendőrségi nyugdíjpótló és internátus.

Lapunk múlt évi 31. számában megjelent cikk a létesítendő nyugdíjpótló egyesület alapelveit nagy vonásokban ismerteti, sőt kitér egy másik eszmére is: a csendőrségi internátus létesítésére.

Az eszme futótűz gyanánt terjedt el s az ország minden részéből tömegesen érkeztek szerkesztőségünkbe a levelek, a melyek kitartásra buzdítanak bennünket s mindenütt lázas izgalommal várták és várják még ma is az eredményt: e két üdvös intézmény életbeléptetését.

Azóta egy év telt el! Nagy idő annak, a ki várja az eredményt, végtelen kevés azonban azoknak, a kik ily nagy horderejű eszméket megvalósítani óhajtanak.

Közel egy évig — közte több mint hat hónapot — szakadatlanul kellett dolgoznunk a nyugdíjpótlón, a mig félig-meddig világos kép állott előttünk! Részleteztük az irányelveket s kidolgoztuk a tervezetet. Sok és alapos kísérletezés révén végre sikerült egy olyan tervezettel előállani, a mely — emberi számítás szerint — előreláthatólag az alapszámítások eszközzésére alkalmasnak mutatkozott.

Hogy a tervezet belyességéről meggyőződés szerzőjé legyen, szükségessé vált a létesítendő nyugdíjpótló pénzügyi kihatásait 75 évre előre kiszámítani.

Ezen számítás szerint a nyugdíjpótló 75 év alatt kerek számban 25 millió korona nyugdíjpótlékot fizetne ki s akkor a törzse vagyona 20 millió korona lenne. (Közelebbi adatok — a jelen alkalommal — nem közölhetők, mihelyt az egész munka befejezést és jóvábagyást nyer, úgyis tudomást fognak róla szerezni.)

A «kezdet» nehézségeit kitartással leküzdöttük, azonban a munka java része, ha ugyanis a további előterjesztésem elfogadtatik, mégis csak ezután jön.

A számítások — nem lévén matematikailag összeállítva — nem nyújthattak biztos alapot arra, hogy a nyugdíjpótló minő alapon terveztetik.

A pénzügyminiszterium hitelosztályában nyert utmutatáshoz képest oly matematikusokkal léptünk érintkezésbe, a kik a tervezetet képesek voltak felülbírálni s a kiknek neve elég biztosíték arra, hogy az intézmény — ha megvalósul — veszélyeknek kitéve nem lesz.

De a két matematikus 7000 korona tiszteletdíjat kért a tervezet felülbírlatáért, tebát egy oly összeget, a melyre fedezet nem volt.

S itt az akkori belügyminiszter ur Őnagyméltósága — Szabó miniszteri tanácsos ur Őméltósága jóindulatu előterjesztése alapján — nyújtott segítő kezét, a mennyiben kegyes volt a 7000 koronát utalványozni s most már csak napok kérdése, a mikor a kész, felülbírlt tervezet referálásra előterjeszhető lesz.

Hogy jövőben minő támogatásra lehet számítani, azt ma nem tudhatom. Bizzunk abban, hogy a csendőrség minden egyes tagjának léteérdekét ez idő szerint mindeki szívén viseli.

Ezt szükségesnek tartottam felemlíteni megnyugtatósára azoknak, a kik kishitűen kételkednek s buzdítóására intézményünk túlnyomó többségének, a mely velünk együtt rendületlenül bizik abban, hogy az eszme testet fog ölteni.

Nem kevesebb munkával és még több anyagi nehézséggel van egybekötve az internátus létesítése. Fáj a szívem, ha arra gondolok, hogy ezen nagy horderejű s nemzet gazdasági szempontból is kiválóan fontos eszmék megvalósítása csak az anyagiakon muljék.

Közel 30 éve áll fenn a m. kir. csendőrség s — sajnos — nincs egyetlen egy olyan alkotása, a mely tagjai összességének anyagi jólétét felkarolná. Nem szemrehányásként mondom — mert ahhoz jogom nincs — de csak konstatiálom aényt!

Intézményünk a fokozatos fejlődés útján van. Ehhez azonban nem elég a vezető körök kezdeményezése, hanem az intézmény minden egyes tagjának becsületbeli kötelessége, minden erejét, egész tehetségét és tudását az eszme szolgálatának szentelni, mert nagyot és dicsőt csak vasszorgalommal és összetartással lehet alkotni.

«Valamennyi egyért és egy valamennyiért» jelképezi az összetartás nemes erényét, a mely nélkül nincs fejlődés, nincs haladás!

A nyugdíjpótló ügyével kapcsolatosan, itt az ideje tehát annak, hogy az internátus előmunkalatait — pénzügyileg is — megkezdjük.

Mi ezélja van az internátusnak?

«A gyermeknevelés elősegítése.»

Első magyar vill. erőre

berend. hangszer-gyár

honvédség, valamint a m. kir. csendőrség szerződött szállítója és a Ludovika Akadémia házi hangszerkészítője, az

Ocskai és a szabadelmaszotti Rákóczi tárogató feltalálója Budapest, Lánchíd-utca 5. Gyár: Öntőház-utca 2.

Ajánlja saját gyárában készült összes vonós és fuvó hangszereit és alkatrészeket. Harmonikák erős el-

pusztíthatatlan hangokkal. Az összes hangszerek javítása olcsón eszközöltetnek. Árjegysék minden hang-

szerről külön küldetik. ☞ Magyarország leguagyobb vonós és fuvós hangszerek gyára. ☞

STOWASSER JÁNOS

osárvári és királyi udvari szállító,

a os. és kir. közös hadsereg, a m. kir.

akadémia házi hangszerkészítője, az

Budapest, Lánchíd-utca 5. Gyár: Öntőház-utca 2.

Ajánlja saját gyárában készült összes vonós és fuvó hangszereit és alkatrészeket. Harmonikák erős el-

pusztíthatatlan hangokkal. Az összes hangszerek javítása olcsón eszközöltetnek. Árjegysék minden hang-

szerről külön küldetik. ☞ Magyarország leguagyobb vonós és fuvós hangszerek gyára. ☞

Kénytelen vagyok egy kis kitéréssel az eszme nagy borderejét a kellő világításba belyezni, czéлом lévén ezen eszmének az intézmény minden egyes tagját, kivétel nélkül megnyerni.

Nagy kívánság... tudom!

Tekintettel az eszme nemes és puritán czéljára, a mely kell, hogy minden nemes gondolkodásu egyén szívét megkapja, egyszerű keresetlen szavakban megismertetem a csendőrség tagjait az internátus czéljával, igen kérve őket, karolják fel az eszmét és tegyék lehetővé egy oly jóléti intézmény megalapozását, a mely hivatva lesz imádott bazánknak derék, becsületes és jóra való polgárokat nevelni.

Sajnos, bazánkban a nevelés ügye — daczára a mindenkori kormányok elismert áldozatkészségének — még nem áll azon magas színvonalon, mint azt a többi kulturnemzeteknél látjuk!

De nem is csoda! Hazánk, mint a művelt nyugat végvára, rendkívül sokat szenvedett. Pusztította ezt török és tatár egyaránt; s ha egyik veszély elmúlt, a belviszály ütötte fel hydrafejét, mely tönkre tevén őseinket anyagilag, a szellemi fejlődés lehetőségét már csirájában fojtotta meg.

Nem csoda tehát, ha a népnevelés terén eddig nem tudtunk felvergődni arra a polczra, a hol a többi művelt nyugati állam áll, a melyek évszázadok óta nyugodtan élhettek irodalomnak és művészetnek egyaránt.

Az állampolgárokat sem lehet tulterhelni s így nem marad más hátra, mint hogy az intelligens magyar társadalom, maga indítsa mozgalmakat, a melyek nevelésügyünket hathatósan felkarolják.

Sem a mozgalmakban, sem a magyar ember közismert gavallérságában nincs hiány! A magyar ember szívesen segít embertársán, nem lehet őt szivtelenséggel, fukarsággal megvádolni.

Csak Budapestet említem meg! Van itt száz és száz olyan asztaltársaság, egyeslet stb., a mely azon bnzgölködik, hogy a szegény iskolás gyermekeket télen felruházza.

S jóllehet tagjaik fillérszámra gyűjtik a pénzt, mégis a hideg idők beálltával 1000 és 1000 szegény gyermek kap meleg téli rubát, a mely megóvja gyenge, vézna testét a zord tél hidege ellen.

Ott látjuk a gyermekvédő ligát, a mely tagjai közé sorolja Magyarhon Nagyaasszonyait, ... grófnőket, bárónőket, s polgári hölgyeket egyaránt. Gyermeknapokat tartanak, mikor is a népesebb utcákra kiülnek s mindenkitől csak filléreket kérnek! Olvashatták a napilapokból, hogy egy-egy ilyen gyermeknapon 60—70,000 korona folyik be, a mely kizárólag a szegénysorsu gyermekek nevelésére, ápolására lesz fordítva.

Még számos példát sorolhatnék fel, amely mind megannyi élő és fényes bizonyíték a magyar ember gavallérsága, de főleg azon nemes eszme mellett, hogy Ma-

gyarország népe szükségét érzi a gyermeknevelés batóság felkarolásának, mert tudja, hogy az állam maga a nagy feladat sikeres megoldására képtelen.

Érezzük azt, hogy népünket minden rendelkezésre álló eszközzel tanítani, az értelmiséget fejleszteni legégetőbb kötelességünk, ha Magyarországnak a kultur-nemzetek világ versenyében számot tevő helyet akarunk biztosítani.

A csendőrség sem vonhatja ki magát ezen mozgalomból, a mely hivatva van bazánknak nagy fiakat nevelni; nem nézheti ölbe tett kezekkel azt a titáni munkát, a mely a magyarság hegemoniájáért folyik és nem lehet csendes szemlélő akkor, a mikor a honnak szüksége van minden érző kebelre, a melyben nemes sziv dobog.

Részl óhajtunk venni mi is az alkotás munkájában!

Segítő kezet nyújtunk bonfitársainknak annyiban, hogy saját erőnkől, nélkülözhető filléreinkből egy alapot létesítünk, a melynek jövedelméből saját gyermekeinknek könnyítjük meg az előrehaladást; czélirányos, szakszerű nevelés révén oly sziklaszilárd talajt adunk lábaik alá, amelyen megtörnek az élet viharának tájétközó bullámai s ők a nevelésük által nyújtott előnyök erejével törhetetlenül és feltartóztatathatatlantul nyomulnak előre minden akadályon át végczéljuk felé s biztos révbe érkezve, imádságukba foglalják majdan mindazok neveit, a kiknek boldogulásukat köszönhetik.

Nem másra! E szent célra kérek támogatást!

A mint már előzőleg említém, az internátus czélja a gyermeknevelés megkönnyítése, a mit csak az által érhetünk el, ha a tanulóknak teljesen díjtalanul élelmezést és elhelyezést, esetleg ruházatot is biztosítunk. Arra nem számíthatunk, hogy a tanerőket is fizessük, mert arra saját erőnkől képtelenek vagyunk.

Az internátusban díjtalan elhelyezést nyernének a legalább is jó előmenetelt tanusító, vagyontalan

a) szülőtlén csendőr fiúárvák,

b) atyátlan

c) altisztek fiúgyermekai,

d) tiszték

A szülőtlén árváknak kell első sorban segítséget nyújtani, mert azok vannak a legszánandóbb helyzetben! Nem egy esetet tudok, a mikor ily árvákról a — jó magukkal is tehetetlen — nagyszülők gondoskodnak, de mennyi azoknak a száma, a kik nélkülözni kénytelenek a rokoni szivets idegenben, jóformán saját erejükre utalva kénytelenek megküzdeni egy reménytelen jövő sivatáságával.

Csak gondoljunk arra, mily boldogság fogja beviteni az ily kicsinyek szívét, ha az internátus falai között a nélkülözött nyugalmat, szeretetet, a boldogságot sikerül megtalálniok.

A legjobb órák,

legszilidabb ókzerrek, egyszerűtől a legdrágábbig, nagy készpénz, mint részletfizetésre 10 évi jótállás mellett kaphatók

BRAUSWETTER JÁNOS

művészeti Szegeden.

Javitások 5 évi jótállás mellett.

Arjegyzék ingyen!

Az ilyen szerencsétlen teremtések 90%-a feltétlenül elmerül az élet forgatagában, hiszen nincs támaszuk, nincs vezetőjük! Sorsuk a tiszta véletlenre, a vak szerencsére van bízva, mert nincs alkalmuk oly nevelésben részesülhetni, a melynek révén kenyerüket biztosíthatnák maguknak.

Ezeknél csak valamivel jobb helyzetben vannak az atyátlan árvák. Ha az özvegy anyának nincs is semmi más vagyona, jövedelme, mint szerény nyugdíja, a gyermek azt kevésbé érzi meg. Hisz' ott van az édes anyja, a ki gyermekeért szive vérét hozza áldozatul! Dolgozik éjjel-nappal, csak hogy pár korona nyugdíját kiegészíthesse! Eszik száraz kenyeret, hogy gyermekének kedvencz ételével kedveskedhessen, örködik felette, a mikor játszik, éjjeleket áldoz fel beteg ágyánál s keblére zárja még felszedült korában is, ha a létért való küzdelemben megsebesül.

Az ilyen árva nem nélkülözi a szeretetet, mert van anyja, van őrző anyyala!

Ha azonban az özvegy — magánvagyon hiányában — 3—4 gyermek felneveléséről kénytelen gondoskodni, akkor a létért folytatott küzdelem többé-kevésbé elfáitja szívet, nem képes — a legnagyobb megerőltetés árán sem — gyermekeit akként nevelni, a mint azt szeretné. Mily jóleső érzés fogja majd el az anya szívet, ha tudja, hogy gyermekei közül 1—2, esetleg bárom az internátusban van, a hol ápolják, oktatják, vezetik s emberré nevelik.

De nézzük csak, vajjon nyugdíjas legénységünk gyermekei sokkal jobban állanak-e?

Nem mondhatnám!

Nyugdíjas nős legénységünknek sincs irigylésre méltó helyzete. Tudjuk jól, hogy az az altiszt, a ki fiatal éveit nálunk töltötte el, az azon van, hogy mennél tovább szolgáljon!

Nem azért, hogy nyugdíja emelkedjék, hanem kizárólag a családja tartja vissza! Családja érdekében küzd a szolgálat fáradalmaival az utolsó perczig, a mig az évek hosszú során át szerzett betegsége le nem dönti. Nem megy el addig, a mig mozogni tud, mert látja apróságait, a kiknek még évek kellene, hogy a maguk lábain megállhassanak, nevelni, iskoláztatni kell őket s ezen szülői kötelezettségeknek jóval könnyebben tud megfelelni a tényleges állományban, mint ha csak nyugdíjára lesz utalva. Már pedig más keresetforrásról aligha lehet szó, mert egy összetörött idősebb férfit sem alkalmaznak szívesen. „Éljen a nyugdíjából és ne vegye el a más kenyerét” kiáltják neki oda szívtelenül, nem gondolva arra, hogy egy tisztességben megrokkant katona utyai szívet ostorcsapásként sújtják az ily meg gondolatlan, kemény szavak! Hogyne fájna az ily bánatalom, a mikor szegény nem magának keresi azt a pár koronát! Mególno ő száraz kenyéren is — mert a

csendőr jót-rosszat egyaránt elbir, — de a gyermekeknek, a családnak van szüksége arra... Kenyérre kell!

Kérdem!... kinek nem esik meg a szive ily nyomoruság láttán? ... Nem szolgált reá az altiszt a legmesszebb menő anyagi és erkölcsi támogatásra, a ki hecsületben, tisztességben évek hosszú során át fegyverrel kezében örködött embertársai élete és vagyona felett?...

Nem kötelességünk-e nekünk, a kik jó egészségnek örvendő folytatjuk ott, a hol elődünk kidőlt, hogy segítő karunkat nyujtsuk megrokkant bajtársunknak?

Csak saját enjét tömjénező ember felelhet ezen kérdésekre „nem”-mel, a kinek kebelében nemesen érző szív dobog, az egyetért velem!

De nézzük csak hogyan állanak e téren a tényleges állományú nős altisztek.

Ott, a hol nem nagy a család, még megjárja! Tisztességesen él s nem kell anyagi zavarokkal küzdenie! A hol azonban nagyobb a jó Isten áldása, a hol 5—6 gyermek van, ott bizony — valljuk meg őszintén — elkell a segítség!

Nap-nap mellett érkeznek be a kérvények a honvédelmi miniszteriumba, a melyekben családos altisztjeink oly állomáshelyekre való áthelyeztetésüket kérik, a hol gyermekeiket iskoláztathatják!

Idős, már életük alkonyán levő altisztek ottbagyják nyugodt körletüket és megküzdének a legmozgalmasabb örs nehézségeivel, csak azért, hogy gyermekeik nevelését elősegíthessék!

S mindez miért? Azért, mert altisztjeink túlnyomó többségének nincs annyi magánvagyona, hogy gyermekeiket házon kívül nevelni képes lenni!

Bátran állíthatom ezek után, hogy az internátus felállítására általános megnyugvást teremtene.

Nagy megkönnyebbülést szerezne a szülőknek az a tudat is, hogy az internátusban elhelyezett gyermekek állandó és jó felügyelet alatt állanak, a mennyiben az internátus vezetésével egy tapasztalt, idősebb csendőrtiszt bizatnék meg, a ki mellő felügyelőül megfelelő számú intelligens nyugdíjas altiszt adatnék, a kik a felügyeletet gyakorolnák a tanulók felett.

Az internátus saját gazdálkodást vezetne, a mi által aránylag olcsó és mégis erőteljes, jó táplálék volna nyújtható. Erre kell ugyanis a főszület fektetni, mert a fejlődésben levő ifjak teljesítő képességét nagyban fokozza az egészség, jó táplálkozás.

Az elhelyezésnél figyelemmel kell lenni a tanulók életkorára! Ha elgondoljuk, hogy az internátusba csakis középiskolákat és ezekkel egyenrangú más tanfolyamokat látogató, valamint a középiskolákat már elvégzett ifjak vétetnek fel, akkor az elhelyezésnél oda kell törekedni, hogy az egyenlő korú ifjak, külön-külön helyeztessenek ol, nehogy tanulmányaikban egymást zavarják.

Ha fáj a feje

ne tétovázzék, hanem használjon azonnal

Beretvás-pastillát

mely 10 perc alatt a leginkább migráns és fejfájást elmulasztja. — Ár 1.20. — Kapható minden gyógyszertárban. Készíti Beretvás Tamás gyógyszerész Budapest. Orvosok által ajánlva. Három doboznál ingy. postai szállítás.

Nem tartanám czélszerűnek pl. egy jogászt pár fiatal deák közé elhelyezni.

Az ifjak, tetszésük és hajlamaik szerint bármely iskolát látogathatnának s — jó előmenetel esetén — mindaddig az internátusban maradhatnának, a míg tanulmányaikat teljesen be nem fejezték, vagyis addig, a míg mint kész emberek el nem hagyhatnák az intézetet.

De nemcsak a tudományos pályára készülő, hanem valamely iparágat művelő ifjak is felveendők lennének, mert a jó iparosra ép oly nagy szüksége van az államnak, mint az orvos-, tanár- és az ügyvédre!

A létesítendő internátus azonban csak akkor fog a kitűzött czélnak teljesen megfelelni, ha mindezekben a kedvezményekben teljesen díjtalanul részesíti az ifjakat.

A szülőknek nem kellene másról gondoskodni, mint fehérműről (esetleg rubáról) és az okvetlenül szükséges zsebpénzről.

Ennek keresztülvitelére azonban sok, nagyon sok pénzre van szükség.

Egy fiu eltartási költsége évi 400 koronába kerül; ha tehát 100 fiut akarunk felvenni, akkor évente 40,000 koronára volna szükségünk, a mi egy millió korona alaptökének felel meg. A szükségelt összeg tehát — a mint látjuk — óriási s a megszerzés rendkívüli nehézségekkel van egybekötve.

Az eddig megejtett számítások keresztülvihető eredményt nem tudnak felmutatni, a mi azonban nem ok a csüggedésre, mert nincs olyan talány, a mit megfejtteni nem lehetne. Ha más nem is, de a ki feladta, az biztosan meg is fejt.

Egyelőre tehát 40,000 koronáról van szó, a mit valamely uton-módon biztosítani kell.

Milyen egyszerű volna a dolog, ha pl. a csendőrség minden egyes tagja köteleznék magát minden 100 korona évi fizetésének $\frac{1}{2}\%$ -át az internátus céljaira beszolgáltatni. Kiki fizetne tehát minden 100 korona után évente 50 fillért, a mi egy csendőrnél *évente* 4 kor. 50 fillért, az ezredeknél 36, illetve 45 koronát tenne ki! Erre csak nem mondhatja senki sem, hogy ez sok? Az egész — aránylag — 1-3 fillér naponta. És ezekből a napi fillérekből összegyűlné évente kerek 50,000 kor., tehát több, mint a mennyire egyelőre szükség lenne!

Nem azért említettem azonban ezt a módozatot mintha ezt tartanám legezélravezetőhnek, mert ennek az a nagy hátránya lenne, hogy éppen csendőreink, a kik nem csalódosak, fizetnének legtöbbit s a számításnak ez a szépséghibája elegendő arra, hogy ez a tervezet szóba se jöhessen!

Más tervvel kell tehát előállanom!

Azt hiszem bátran állíthatom, hogy a csendőrség zöme az internátus felállítására mellett van; s ha nem tévedek,

akkor egy saját kebelünkben rendezett gyűjtés szép eredményvel kecsegtet.

Ha önrönkből óhajtunk valamit megvalósítani, akkor nekünk kell a kezdeményezőknek lennünk; s ha filléreinkből már ezek gyűltek össze, akkor megkísérelhetjük a kompetens miniszter urak öngyméltóságaiuk közismert nagylelkűségére appellálni s az eredmény nem lehet kétes.

Át kell immár esnünk a kezdet nehézségein, mert minden tétovázással eltöltött percz nehezen helyrehozható késedelemmel jár; annál is inkább, mert előjáróink fáradságtalan gondoskodásának köszönhető az, hogy a létesítendő internátus helyiségei — úgyszólván — már rendelkezésre állanak.

Mindenki tisztában lehet az előjárók gondoskodásának nemes intenióival, a kik fontos és óriási felelősséggel egybekötött teendőik mellett minden alkalmat megragadnak arra, hogy a csendőrség tagjainak könnyebb boldogulhatását jóléti intézmények életbeléptetése által elősegítsék!

Most rajtunk a sor! Mutassuk meg azt, hogy nem vagyunk érdemtelenekek arra a kegyre, a melyben mi is, gyermekeinkkel együtt részesedni fogunk!

Csak filléreket kérek! Adakozzék ki-ki szive és tehetséget szerint, akkor, a mikor jónak látja, hogy a nemes cél önzetlen közreműködésünk révén rövid idő alatt elérhető legyen.

Hiszen annyi örömnapp és ünnepélyes alkalom van egy évben, a mikor a szív túlradó boldogságában nemes tettekre kész.

Ha nem valósulhatnának meg e tervek, nem rajtam, talán nem is rajtunk, mulik.

A III. sz. csendőrkerület nemesszivü parancsnokát egyidejűleg megkértem, hogy az odaérkező adományokat kezelni, ellenőrizni és takarékpénztárilag gyümölcsöztetni sziveskedjék.

*

Lelki szemeimmel látom már magam előtt az internátust... elvonulnak előttem százan és ezren életerős, edzett férfiak, a kik az internátus támogatása révén, saját erejükből vagyont és hírnevet szereztek... látom a szerető anyai szivből előtörő örömkönnyekeket, a mikor keblére ölelheti szükös körülmények közül boldog férfit a serdült fiát... látok könnyező aggyasztánokat, a kik hálatalt szivvel zarándokolnak az internátus elé... s látom a kicsiny, ártatlan angyalarczu gyermeket, a mint összetett kézzel hálát rebeg a Mindenhatóhoz, a ki megérnie engedte, hogy az internátus kitértel elötte a boldogulás egész tárházát...!

«Segítsünk magunkon és megsegít az Isten!»

Körner Károly alezredes.

Merkur kerékpárok

Csendőrségi alkalmazottak kerékpárakból 20 kor., alkatrészekből és gummikból 20% árengedm. részesülnek. Árjegyzéket ingyen és bérmentve küld

DÉRY EDE

kerékpár- és varrógép nagyraktár

SZEGED.

legújabb gyártmány, gyönyörű kiállítás, rendkívül olcsó árak teljes jótállás mellett. Csekély havi részletfizetésre.

— Gummik, alkatrészek rendkívül olcsó áron. —

— Gummik, alkatrészekből és gummikból 20% árengedm. részesülnek.

Székely Hermann járásőrmester.

Purgely József cz. őrsvezető.

Ünnepélyes feldiszitése

Székely Hermann járásőrmester és Purgely József cz. őrsvezetőnek.

Ő császári és apostoli királyi Felsége Székely Hermann járásőrmesternek hosszú és kötelességű szolgálatai elismerésül a koronás ezüst érdemkeresztet, Purgely József cz. őrsvezetőnek pedig, egy veszélyes és fegyveres ellenszegülő üldözése alkalmával tanusított

bátor és elszánt magatartásáért a 2. osztályú vitézégi ezüstérmét legkegyelmesebben adományozni méltóztatott. E kitüntetett két altiszt ünnepélyes feldiszitése, a múlt hó 29-én, a kecskeméti csendőrlaktanyában a következőképen folyt le:

A Kecskeméti állomászó csapatok képviselésében gróf Bissingen-Nippenburg Nándor cs. és kir. kamarás, 8. huszárezredbeli ezredes élén megjelent nagy-

Székely Hermann járásőrmester és Purgely József cz. őrsvezető ünnepélyes feldiszitése.

A siófoki lóversenyekről. — A közönség a tribunokon és a gyepen.

ban ezen három egyén este kilencz óráig s akkor mint legutolsó vendégek együtt távoztak hazafelé.

A korcsmáros az üzlet bezárása után bizonyos tárgy keresése végett a kocsiszinbe ment, a hol a sötétségben D. J. bült tetemébe botlott bele, mire gyufát gyújtván, felfedezte a gyilkosságot. De hogy kik lehetnek a tettesek, azt távolról sem gyanította.

A történet előzményei, továbbá a korcsmáros és családja, valamint jelzett estén időzött több egyén előadásaiból és egyéb ez ügyben szerzett észleletem, tapasztalataimból arra következtettem, hogy a cselekményt senki más, mint K. R. és B. A. követték el az elhunyt anyjának közreműködésével.

Ezen gyanumat megerősítette azon kérdéses körülmény, hogy miért fizette K. R. az áldozatnak a pálnikát, holott arra köztudomás szerint rendkívül baragudott és azt asztalukoz vagyis társaságukba se birták, hanem külön asztalnál valósággal töltötték bele az alkoholt, míg az teljesen el nem ázott? Az illető anyja pedig mit keresett késő este ugyanezen két egyén társaságában? Miért nem seküdt le ezen három egyén azon éjjelen, miért virrasztottak K. R. lakásán egész éjjel, mint azt szintén megállapítottam.

A több oldalról felmerült gyanu alapján jelzett három egyént előzetes őrizet alá vettem és őket tüzetesen kikérdeztem; természetesen a cselekmény elkövetését konoha tagadták; egyéb nyomatékossabb, világosabb bizonyítékot pedig ellenük nem találtam.

Már-már arra is gondoltam, hogy az illetőket szabadon bocsájtom, a mikor a véletlen segítségemre jött.

A zárka ablaka — a melybe ideiglenesen el voltak helyezve — a korcsma udvarára nyilott és gyanúsítottak — kinezva a lelkiismeret furdalásától — végig nézték a kellemesnek egyáltalán nem mondható bonczolást.

Ezt én észrevettem s a mennyire csak lehetséges volt, élesen megfigyeltem őket.

Az anyának egy könnycepp sem gördült ki szeméből, a mi erős idogzatra, vakmerőségre és gonosz lelki ismeretre vallott.

K. R. huzán, némán, szinte elcsüggedt, levert arczifejezéssel nézett maga elé, közben sűrűn nagyot sóhajtott, szinte megtörni látszott s mintegy daczolni igyekezett önmagával, hogy sirását elfojtsa.

B. A. arczizmai azonban pár perc múlva már rángatózni kezdtek, majd a látszólagos bűnhánód könnyek végigtutva arczán, lecsöpegték melléje. Arczáról egy könnyceppot sem törölt le, mint az bárkinél is szokás, hanem állát melléje engedte leesni; csak néha vetette fel szemét a szétbonczolt testre és a vizagáló-híróra; míg reám vagy járőrtársaimra egyszer sem pillantott.

Miután gyanúsítottak ezen pár — reájuk nézve nehéz, küzdelmes percet átélték, visszatérve a községházához, ismét kikérdezés alá vettem mindegyiket külön-külön, de még ekkor — noha reszkető hangon — mindenre „nem” és „nem tudom”-mal feleltek. Mindinkább meglátszott rajtuk a bűnösség jele, valamint az is, hogy sokáig nem bírják a tagadását.

Igen sok egyént kérdeztem ki, hogy gyanumat valamivel erősíthessom a tagadásban levő tettesekkel szemben, de bizony oly állítást, a mi a gonoszokra fényt vetett volna, kihámozni nem volt kézséges. Mindenki

azt felelte a kérdésekre románosan: „Nu etiu, n'am veput”. (Nem tudom, nem láttam).

Közben ismét bült a remény bennem a világos eredményt illetőleg, de azért nem csüggedtem, jelszavam volt: „Kitartóan tovább”.

Igen jó segitóm volt különösen egy H. nevű járőrtársam, a ki nézetemet osztva odaadóan működött mellettém.

Önként értetődik, hogy a három gyanúsított igen sokszor jött kikérdezés alá és mindaddig tagadtak, míg H. járőrtársammal együtt bűnös lelkük tudatát azokban fel nem ébresztettem és pedig:

Előbbük tartam égbekiáltó vétkes cselekményüket, a melylyel egy ártatlan embert megfosztottak életétől és a nyomor szélére juttattak egy szegény családot; siró, jajgató feleség és több neveletlen árva gyermek karjai közül rabolták el az egyetlen kenyérkeresőt, kinek kiontott vére bosszuval és átokkal fenyegeti a bűnösöket s ezen cselekményükért addig is, míg Isten ítélő-széke előtt számolni fognak, lelkiismeretük furdalása érzelmik világát mindig keserűbbé, fájdalmasabbá fogja tenni. Míg ha töredelmes beismerést tesznek és cselekményükért vezekelnek, meg fog könnyebbedni lelkiismeretük és ezen ballépésükért Isten is meg fog bocsátani.

Ilyen és ebből hasonló beszéddel kerültem tettesek elé, a melyekmélyen hatottak azokra.

Ekkor egy váratlan meglepetés történt. Az erős fizikumú B. A. ismét sirva fakadt és erős zokogás közepette ezen szavakkal szólalt meg: „Magam előtt látom a felbonczolt embert és irtózom tőle, be kell vallanom, hogy bűnös vagyok, én ütöttem agyon D. J.-t egy fej-szével.

Ezen bűn elkövetésére — folytatta tovább B. A. — senki más, mint K. R. bujtatott fel, melyórt 10 koronát és jó áldomást ígért. A használt fejszét a kocsiszinben találtam, elhunyt anyja mosta meg a vértől és rejtette el.

Hasonlókép megtörve, csaknem leroskadtan ismerte be K. R. is a cselekményt és azt részletesen elmondotta.

Előkerült a véres fejeze is, melylyel együtt a tettesek a bíróságnak átadtak. Tettesek az esküdszéki főtárgyakison hét-hét évi fegyházbüntetést kaptak.

*

A vázolt bűncselekmény világos kiderítését, illetőleg tottesek elítélhetését kizárólag annak lehet köszönni, hogy bűnösök a bonczolást végig nézték.

Mindenesetre hozzájárult ehhez a bűnösökhöz intézett s lelki állapotukat felkorhácsoló beszéd, vagyis fel-tárása a büntény súlyos voltának.

Enélkül talán még ma sem gyanúsítaná senki őket a loirt cselekmény elkövetésével, azok is hallgattak volna és talán örökké sötét fátyol borult volna e bűntetetre.

A mint ezekből látjuk, a kezdő bűnösöknek van még lelkiismeretük, melyet — ha bűnükre rámutatván — felébresztünk, kitör belőlük a megbánás, az elkeseredés és a borzalom elunnyira, hogy bűnök alatt leroskadva beismerik cselekményüket.

A magyar királyi csendőrség szives figyelmébe!

Minden esztendőli 40, ésszent, romolont egy bár mily más ruhákat akar vásárolni, nálam következőképen keresse: 40 kor.-ig havi 4-5 kor., 60 kor.-ig havi 5-6 kor., 80 kor.-ig havi 7-8 kor., 100 kor.-ig havi 9-10 kor., 150 kor.-ig havi 12 kor., 200 kor.-ig havi 14 kor., Ezen felül egyezség szerint az évről 10 évfőtállás, feltétlen árt.-és-éges hiszolgalás. — 1 gramlon kitűnő kivitelű, 2) darabbal 10 nagy darab lemezrel, 100 létel), portmentesen 100 kor., havi 8 kor. részletekben. Több rendelésnél szivesen hozok jóvát, mintán évi béreljegyet is. Kérjen árjegyzéket.

Brucker Győző Nándor és Tsa
magyar műórárs és műótvész
Győr, Kazinczy-u. 15. sz.

Bánsági kincskeresők a XVIII. században.

Hogy a török uralomnak 165 évre terjedő idejében a törökök foglalkoztak-e a Bánságban a földbe esetleg elrejtett kincsek föl kutatásával: arra nem maradtak adataink, de alig szabadult föl a Bánság a törökuralom alól, mindjárt megindult a kincskeresés. Foglalkoznak ezzel a javasasszonyok, egyszerű emberek, polgárok, hivatalos személyek; akad a kutatók között egy alispán, egy Bethlen gróf is, a ki egykori őseinek iktári birtokán szeretett volna holmi elásott kincsekhez jutni. Sőt maga a bánsági adminisztráció is beállott a kincskeresők sorába. Achmed török hasa pedig alkalmasint a törökök elásott kincsét kutatta Versecz körül 1728 ban. A bánsági tartományi kormány — a mennyire csak tőle kitelt — mindenkor szemmel tartotta a kincskeresőket. A kik kérelmeztek, azoknak meg is engedte, de mindenkor erős hatósági ellenőrzés alatt; a kik pedig eltitkolták, azokat megbüntette.

A lugosi és faceti kerületi tisztartó — Rác — 1724 március 23-án jelentette a bánsági adminisztrációnak Temesvárra, hogy Marcsina falu közelében bizonyos emberek a földből pénz tásztak ki. A tartományi kormány erre 1724 április 9 én meghagyja Rácznak, hogy a pénztaláló emberek a pénz beváltása végett Temesvárra küldessenek; azokat a zsidókat pedig, a kik tőlök már néhány darabot uzsora módra szedtek el, őrizet alatt kell beszállítani. Valószínű, hogy ebből az emlélelemből valók voltak azok az érmek, a melyet Spindler tisztartó küldött sógorának, Kempelen Engelbert harminczadosnak, mert ez 1724 november 9-én közönetét fejezi ki a sógornak a megküldött érmekért és más ritkaságokért.

1728 július 2-án a bánsági kormány meghagyja a verseczi hivatalnak, hogy Achmed, török hasa részére minden lebető kisérletet megadjon az általa tervezett kincskutatáshoz. A verseczi hivatal aztán tudatja a bánsági kormányval, hogy a nevezett törökkel harmadfél napon tásztak a keresett pénz után, de semmit sem találtak.

Ugyancsak az 1728. évben, szeptember 24-én, a bánsági kormány meghagyja a pancsovai tisztartóságnak, hogy miután egy Temesvárott elzárt rablónak a vallomása szerint az ő pancsovai háza udvarán, egy eperfa töve alatt 1000 forint, egy ezüst galamb, egy török buzagánnyal lenne elásva: mindezeknek Eberstall János kapitány két más tiszttel együtt nézzen utána.

1732 szeptember 6-án a csákovai tisztartóság egy kihallgatási jegyzőkönyvet terjesztett föl a bánsági kormányval; a jegyzőkönyvet egy ligetbi lakossal vetek föl, a ki állítólag érmekkel telt fazekat talált a Temes folyóban.

1745 január 11-én a lugosi tisztartóság jelentette a bánsági kormányval, hogy Bethlen (Bethlen) gróf Erdélyből egyik itteni birtokára, Iktárra érkezett és az ottani előljáratot kikérdezte, hogy nincsen-e nekik valamelyes tudomás az ottan elásott kincsekről, harangokról stb. A gróf ezután hasonló czélból a közeli falukba utazott.

1747 december 3-án a verseczi tisztartóság néhány kincskereső nőszemélyt fogott el, valószínűleg öreg asszonyokat, a kik azonban félelmökben magokat javasasszonyoknak állították. A tisztartóság nem fogadta el ezt a mentséget, hanem elküldte őket Temesvárra a bánsági kormányhoz.

Akadnak egyesek, a kik az udvarhoz folyamodtak kincsásatási engedély kinyeréséért. Így tett 1748-ban az Ujvidéken lakó Vuko Miklós és Brankó a társakkal, a kik azt kérték, hogy a Becskereken állítólag elásott kincseket felásathassák; az 1748 február 5-iki udvari parancs megbagyta a tartományi kormányzóságnak, hogy a nevezetteknek és társaiknak az illető ástás csak egy hivatalos bizottság jelenlétében engedhető meg, a mely bizottságban ott legyen a kerületi fő- és altisztartó. E bizottsághoz sorolandó még a kincskeresők részéről kívánt Heill Ignác, az ujvidéki városbíró, mint magán-személy. Mindez részökre a bánsági kormány által tudtul adassék.

1750 január 29-én a szőregi altisztartó jelenti a temesvári adminisztrációnak, hogy néhány szegedi lakos, közöttük Lábadai alispán, már több ízben azt az ajánlatot tették, hogy nekik azon a vidéken a kincskeresést engedjék meg.

1753 május 26-án a bánsági kormány tudatja ama néhány magyarral, a kik hozzáfordultak a kincskeresés megengedése végett, hogy négy hét alatt jelentkezzenek.

E közben maga a bánsági kormány is kincskeresésre adta magát. Valamelyes birt ballott arról, hogy az őrségi csanádi templom fundamentumában kincsek volna elrejtve, azért, 1753-ban a csanádi kerületi ellenőrt, egy Mayer nevű megbizta, hogy a kincsek keresésére, mint az adminisztráció megbizottja, Csanádra menjen. A többire nézve oda utasítja, hogy ahhoz tartsa magát, a mit a Temesvárról szintén a helyszínére menő Lügler nevű könyvelővel közöltek. Mit végzett és mit talált a két jeles férfiú, nem tudjuk. Annyi bizonyos, hogy a bánsági adminisztráció felkérte a Temesvárott székelő General-Kommandót, hogy küldjön ki egy fő-tisztet tizenkét katonával Csanádra, az ottani templom fundamentumában állítólag feltalált kincs ügyében oda küldött bizottság megvizsgálására. Hogy a dolog nem a legsimábbban ment, ama szíraz adat bizonyítja, hogy a bánsági kormány felszólította Lügler-t: tegyen jelentést arról, hogy miként viselkedett ő a Csanádon állítólag elrejtett kincsek kutatása alkalmával.

KÉPEINKHEZ.

A síófoki lóversenyekről.

A Balaton vidéke az utóbbi években erősen fellendült. Végre a bazaar nyaraló közönség is felfedezte a magyar tenger környékét. Még nem is oly rég ideje, hogy hazánk más vidékének lakossága csak birból és iskolai könyvekből ismerte a Balaton kies vidékét s most márt ezer meg ezer fővárosi és más vidéki ember tölti

Kerjen egy példányt

«MŰPARI CZIKKEK ELLENŐRE»

ezünnökönyvet ingyen Lőrincz M. és Társa ezünnökönyvtől, Kecskemét. Sok pénzt takarít meg vele!!

ott a nyarat, különösen azóta, hogy a Balatont minden oldaláról vasuton meg lehet közelíteni, önzönlik oda az üdülni vágyó intelligens közönség. Nagyon természetes, hogy ennyi népnek a szórakoztatásáról is kellett gondoskodni. S mondhatni, hogy egyrészt ezt a célt szolgálják a Siófokon tartott lóversenyek is. Tudvalevő dolog ugyanis, hogy nálunk erősen ki van fejlődve a turf iránti érzék az emberekben s a Balatonvidéki nyaralók is bizonyára ünnepszámba veszik a siófoki 3—4 napos lóversenyeket. A hány szép asszony és leány van a Balaton környékén, a pompás vasuti és hajó közlekedés felhasználása mellett, — mint az képeinken is látható — mind ott van ilyenkor magát és toilletjét mutogatni, no meg fogadásokat kötni és férjeikkel és gavallérjaikkal köttetni, mert hát nevesebb istalótulajdonosaink is felkeresik a siófoki pályát. Jó favorit mindig akad, a turfátogatónak pedig csak éppen ez kell, hogy mindig pillanatnyi pénzzavarából, a reménybeli nyereségre számítva, kimenekülést reméljen.

HIREK.

Új honvédelmi államtitkár. Ő császári és apostoli királyi Felsége, Bad-Ischlben, 1910. évi július hó 8-án kelt legfelsőbb elhatározásával Ivándai Karátson Lajos államtitkári czimmal és jelleggel felrubázott ministeri tanácsost a honvédelmi ministerium államtitkárává legkegyelmesebben kinevezni méltóztatott. Karátson államtitkár a honvédelmi ministeriumnak régi, kipróbált és egyéni tulajdonságainál fogva köztisztelet és szeretetnek örvendő tagja, kikt nagy szakismerete, helyes jogi érzéke, széles látköre és pártatlanosága e magas állásra egyaránt praedestinálnak. Kinevezése — mely az illetékes körökben őszinte örömet keltett — megérdemelt jutalmazása volt annak a kipróbált sokoldalú tevékenységének, melyet vezetői minőségben, a honvédelmi ministerium elnöki osztályában hosszú időn át kifejtett. Az új államtitkár Ziegler Károly tábornoknak, mint a magyar szent korona országaihoz tartozó csendőrség felügyelőjének, a m. kir. csendőr tisztikar nevében is — szemlekorútról — kifejezett szerencsekívánataért, egy hozzá intézett melegbangu levélben mondott köszönetet. A csendőrség Őméltóságában egy hathatós pártfogót talált.

Adomány egy létesítendő csendőrségi internátus céljaira. A m. kir. honvédelmi minister úr — a belügyminister úrral egyetértőleg — a csendőrségi oknyomozó történetnek ez idő szerinti kiadásától eltekintett s az őrsök általánából ezen műre annak idején összegyűlt összegből, az eddigi munkálatok költségeinek levonása illetve fedezése után még fennmaradó 5201 K 39 fillért, ugyancsak a belügyminister úrral egyetértőleg, egy csendőrségi gyermekinternátus céljaira adományozta, mely összeg, az internátus felállításáig, gyümölcsözötten fog keltezni. Vezető czikkünk intencionálnak megfelelőleg kérjük az internátusra szánt összeget a III. sz. csendőrkerületi parancsnokság címére elküldeni. A honvédelmi ministerium tisztikara és az oda beosztott altisztek e nemes célra szintén 100 koronát adományoztak, a mely összeggel a gyűjtés megindult. Az adományok esetről-esetre lapunkban nyugtáztatnak.

Posta- és távirada segédtisztai próbaszolgálat átmeneti beszüntetése. A honvédelmi minister a kereskedelemügyi ministertől vett értesítés alapján 1910/11/20 sz. alatt egy rendeletet bocsátott ki, amely szerint, miután a posta- és távirada segédtisztek költségvetésileg rend-

szerezített létszámiban ez idő szerint üresedés nincs, a természetes fogyatéknak következtében a létszámokban beálló hiány pótlására pedig a már próbaszolgálatra bocsátott és részben már vizagázott altisztek egyelőre elegendők lévön, a próbaszolgálatra való bocsátásnak átmeneti beszüntetése vált szükségessé. Erről az érdekelteknél igényjogosult altisztek azzal értesítettnek, hogy az idő, a midőn próbaszolgálatra bocsátásukat újból kérhetik, közöltetni fog.

Vizbefúlt csendőr. Kovács Márton vajzakai őrsbeli csendőr rendez szolgálat teljesítése közben, július 16-án, este 11 órakor a vukovári állomás közelében a Dunába fulladt. Hullája eddig még nem volt megtalálható.

KÜLÖNFÉLÉK.

A fagyalt története. A középkorban még nem ismerték a fagyaltot. Feltalálói olasz cukrászok voltak, a kik a XVIII. század elején először állítottak elő mesterséges jeget és havat és ezt azután vaniliával meg más fűszerekkel és cukorral keverve frissítő gyanánt nyújtották a közönségnek. Párisban egy Procopio Culbelli nevű olasz ember készítette először fagyaltot, a kinek 1760 körül Párisban nagy kávéháza volt. Az újfajta frissítő csakbamar közkedvelté lett, maga Culbelli pedig, a ki a fagyaltot gyümölcs- és virágzék hozzákeverésével sokféle változatban állította elő, nagyon meggazdagodott. A fagyalt első nagy diadalai azonban Vatelnek, Condé Lajos szakácsának a korába esnek, a ki, mint ismeretes, tulzott érzékenysége következtében öngyilkosságot követett el, mert egy nagy lakomához a halak nem érkeztek meg idejekorán. A mikor XIV. Lajos a rocroyi győzöt Cbantillyban meglátogatta, Vatel olyan ebédet készített, hogy azzal magát XIV. Lajost is bámulatra ragadta. Az ebéd végén pedig minden egyes vendégnek aranyozott ezüsttányéron friss tojást tálaltak. A tojások meglehetősen basonlitottak igazi tojásokhoz és csak a mikor fel akarták törni, akkor tűnt ki, hogy nem tojások, hanem fagyasztott édességek voltak.

Az automobil. Az amerikai Egyesült-Államok területén 150 társaság gyártja napjainkban az automobiloikat, magában Michiganban 45 társaság van, melyeknek évi összprodukeziója 140,000 automobilt tesz ki; e társaság közül 23 Detroitban működik, melyek évenként 85,000 automobilt (30 millió dollár értékben) állítanak elő. Detroitban az automobilgyárak 39,000 embernek adnak állandó munkát, míg az automobilgyártással vonatkozásban levő gyárak munkáslétszáma kb. 19,000, úgy hogy Detroitban 58,000 munkás, illetve (a munkások családtagjait is ideértve) 200,000 lélek anyagi sorsa az automobil piacának hullámzásától függ. Ezen 58,000 munkás beti keresménye kb. 1 millió dollárt tesz ki. Detroitban az automobilgyárak befektetési költsége 10 millió dollárra rugott. Az ezen évben előállítandó automobiloik összára 200 millió dollárt fog kitonni. Jelenleg a detroiti előkelőbb automobilgyárak közül bármely kettő évenként 20 millió dollár értékű automobil-átlagot bizonyosan termel. Detroitban a vásárló igényei teljesen kielégítő nek, mert vehet 500 dolláros kis kocsi épügy, mint egy 8000 dolláros limousine-t. Az automobil-ipar Detroit városát máris egy hatalmas szálloda-városá tette s a kereskedelem minden ágon hatalmasan megindult. Los-Angeles kivételével nincs a földön még egy város, melyben 1000 lakosra annyi automobil esnék, mint Detroitban.

Kíváncsi állatok. A kíváncsiság nem az emberek előjoga: az állatok is kíváncsiak. Egyike a legkíváncsiabb állatoknak a kecske és a zerge. A vadászok ki is használják a zergének ezt a tulajdonságát és ba törbe akarják csalni, egyszerűen valami szokatlan tárgyat tesznek valamilyen feltűnő helyre. A zergék akkor nem tudják megállni, hogy a dolgot közelebbről meg ne nézzék és a vadászok lesből könnyen lelőhetik. A majmok és kutyák is élénken érdeklődnek minden új dolog iránt. Egy természetűdős írja, hogy Afrikában egyszer vázlatot készített és akkor több majom közeledett, a melyek kíváncsian szemlélték, hogy mit rajzol a tudós. Sőt a tudós többször elkergette őket, de mindig visszatértek. Laborde párisi fiziológus egy mókusról tesz említést, a mely olyan hü volt hozzá, mint egy kutya, és mindig a vállára ugrott, hogy a mikroszkopba tekinthessen. Ha az állatok kíváncsiságát fel akarjuk kelteni, legegyszerűbb, ha tükör elé állítjuk őket. A tükörképben rendszeren valamilyen társukat vélik felismerni és ezért szinte örvöngve ide-oda ugrál a tükör előtt. Caupán a majmok ismerik fel a tükörben önmaguknak a képét. Nem ritka eset azonban, hogy a kutyák a tükörképben felismerik urukat. A hádeni nagyhercegség egyik kisebb városkájában egy liba tett szert nagy hirre a kíváncsisága által. Valahányszor ugyanis a kisbíró dobszóval bejárta a városkát és közhírré tette a hatósági híreket a liha mindig elvált társaitól, az egész városban át követte a kisbíró és nyitott csőrrel hallgatta mindig végig a kisbíró kihirdetését.

Szerkesztői üzenetek.

A szerkesztőség névtelen levelekre nem válaszol, kéziratot vissza nem ad, levélben pedig igen kivételes oly esetekben válaszol, ha a válasz, kényességénél fogva nyilvánosan meg nem adható. Kérjük ennél fogva olvasóinkat, hogy leveleikkel bélyeget ne küldjenek, Szolgálatlalt kapcsolatos kérdésekre csak az esetben válaszolunk, ha a kérdés általános és fontosabb jelentőségű szolgálati ügyet érint, akkor is a felvetett és a tárgy lényegének megfelelően szűvegezett kérdés előrebocsátásával, hogy az adott válasz mindenké által

megérthető legyen s így a felesleges kérdezősködéseknek eleje vétesseék. Épp ily módon adjuk meg az általános műveltséget előmozdító válaszokat is.

I. Gy. csendőr Szuchahóra. 1. Igen, feltéve, hogy minden tekintetben megfelel. 2. Órparancsnoka minden körülmények között megadja a felvilágosítást.

Törvénytelen. A jelen esetben jogosan csak azt a vezetéknevet használhatja, a mely keresztnevelében fel van tüntetve. Ny természetű ügyekben legfelsőbb fokban a belügyminiszter dönt.

C. órav. Datta. 1. A gyengélkedő nő legénység családja körében ápoltatik, teljesen mellékes, hogy az illető nő a laktanyában vagy azon kívül lakik. 2. A szárnyparancsnokság határozza meg a letöltés módozatait.

Hegyek közti csendőr. Forduljon kérelmével közvetlenül az államrendőrséghez.

A. J. őrmester. 1. Nem kell csatolni semmit, ha azonban van négy középisikolája, akkor a vonatkozó bizonyítványt. 2. Nem. 3. Igen, benyújthatja; kinevezés azonban már más kérdés. 4. Szolg. uton.

Nyugdíjas. Volt már reá eset, hogy a belügyminiszterium külföldre is utalványozott nyugdíjat; az is megtörtént már, hogy a külföldön tartózkodó nyugdíjas illetményei a honnlevő családtagok közeihez lettek kiutalva. Mindezt azonban a belügyminiszteriumtól — kellően megindokolva — kérvényezni kell.

Több kérdezősködőnek. A csendőrség története röviden válaszolva van lapunk 1907. évi 1. számában.

B. A. 1. Ha sörvét a csendőrségi szolgálat teljesítése következtében kapta s rokkantnak lett osztályozva, akkor az igényjogosultsági igazolvány kiadása iránti intézkedések megtételét kérje szárnyparancsnokságtól. 2. Pályázhatik vele oda is, de az igazolvány négy középisikolát nem pótol. Altsietzi vizsgához és négy középisikolához van kötve.

S. csendőr határszéli őrs. Kérelmezheti, esetleg át is veszik, de igényről szó sincs.

Sz. S. járőrm. A várakozási illetékkel töltött szabadság ideje a nyugdíj kiszabásánál figyelembe nem vétetik.

Méhészeti egyesület nagyon sok van; miért óhajtja tudni? Ha méheket óhajt tartani, akkor a földmivelésügyi miniszteriumhoz kell fordulni, a honnan kaptárokat és rajokat egyaránt kiutalnak, főleg ha egy csendőrre óhajtana méhészettel foglalkozni.

B. M. Zalatna. 1. Ha szabályrendeletileg nincs tiltva, akkor nem képez semmit. Sorsjegyeire később.

Villamos és gőzerőre berendezett gyár távolról nem képes olcsón finom és jó hangszert szállítani, mint **REMÉNYI MIHÁLY**, a Ludovika Akadémia házi hangszerkészítője. Azért ne vásároljon semmiféle hangszert, legyen az hegedű, gordonka, czimbalom, harmonium, harmonika, fa-, rézfúvó-hangszer, húr, stb., míg **Rományi** legújabb képes árjegyzékét át nem olvasta, mely ingyen és bérmentve küldetik Budapestről, Király-u. 58. Külön költségvetés díjtalanul. Kivétel a világ minden részébe nagyban és kicsinyben. Az összes hangszerek javítása szakszerűen és olcsón. — Minden hangszerről külön-külön árjegyzék kerendő.

MOSKOVITS

anatomiai czipő- és csizmagyár részv.-társ.

M. kir. csendőrség, boszniai csendőrség, cs. és kir. közűshadsereg szerződ szállítói

Budapest, Rákóczi-út 6. sz.

Nagyvárad

Ajánlja elsőrendű chevro- és boxbőrből készített különlegességeinek szerződéses árban szállítását

Kívánatra árjegyzéket bérmentve küldünk

MEGELŐZÖTT!
MOSKOVITS
ANATOMIAI
CZIPŐGYÁR R.T.
NAGYVÁRAD
BUDAPEST
RÁKÓCZI-ÚT 6.

HIVATALOS RÉSZ.

Curiai döntvények.

I. Vádlott abban nyilvánuló ravasz fondorlattal, hogy valódi jó pénzért háromszor annyi névértékű, forgalomba hozatalra alkalmas hamis bankjegyet fog szerezni, tévedésbe ejtve, a sértettet bizonyos pénzüsszeg átadására rá birta s ezáltal magának jogtalan vagyoni hasznot, sértettnek ugyanannyi vagyoni kárt okozott; ez a cselekmény a csalás büntetést állapítja meg. — II. Bűnpártolás vétségében mondattak bűnösöknek, kik az ilykép elkövetett csalásból származó előny biztosítására, anélkül, hogy eziránt a tettessel a családok elkövetése előtt megegyeztek volna, közreműködtek oly módon, hogy a csalót a sértettektől megszabadították oly módon, hogy egyikük a csalót a rendőri minőséget színlelő egyetértő társ elé vezette, ki a csalót mint pénzhamisítót színelg letartóztatta, az ettől megriadt sértetteket futni engedte, ezzel ugyanis a vádlottak előmozdították a vádlottnak azt az érdekét, hogy a sértettek feljelentést ne tegyenek, ez a hatóság üldözése elől meneküljön s a család büntetési útján szerzett vagyoni előny hirtokában zavartalanul megmaradjon.

(Curia 1909 november 11. 1476/1909. III. Bt.)

Őrsáthelyezés.

A m. kir. VII. sz. csendőrkerület dévai szárnyának területén fekvő tekerői őrs, 1910 július 1-ével Nagymásra helyeztetett át.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Okiratilag megdicsértettek:

A m. kir. honvédelmi miniszter ur rendeletére a m. kir. V. számú csendőrkerületi parancsnokság által:

Bráth Dezső őrmester, a közbiztonsági szolgálat terén hosszabb időn át kifejtett igen buzgó és eredményes tevékenységeért.

A m. kir. VII. sz. csendőrkerületi parancsnokság által: Bokor Jakab járásőrmester, a folyó évben Kézdivásárhelyen két ízben is megtartott országgyűlési képviselőválasztások, de különösen az azokat megelőző mozgalmak alkalmával a kézdi járás területén lankadatlan buzgalommal, körültekintéssel és tapintatossággal teljesített szolgálataiért, amellyel komoly zavargásoknak elejét vette.

Nyilvánosan megdicsértettek:

A m. kir. V. sz. csendőrkerület parancsnoksága által: Szlatki Erazmus cz. őrmester, Jantosik Ferencz, Simon József és Domokos József csendőrök azért, mert az árvaváraljai laktanyával egy fedél alatt álló szomszédos épületben keletkezett tüzet bátor, gyors és ügyesen foganatosított tűzoltással elfojtották s ez által úgy a magán, mint a kincstári tárgyakat az elégéstől megmentették.

Előléptettek:

Az 5 évi csendőrségi szolgálat betöltése után:
A m. kir. VIII. sz. csendőrkerület állományában:
1910. évi július hó 7-ével:

Szabó István, Nagy István I., Panyik Lajos, Józsa György, Balog András, Moszor Péter, Venczel István, Nasaleán József, Gál István és Lakatos Péter csendőrök, *csendőrr czimzes őrsvezetőkké.*

Járőrvezetői jelvénynyel elláttattak:

A m. kir. VII. sz. csendőrkerület állományában:
Filker Károly, Kádár Bálint, Bakó Sámuel, Péter Ignác, Barabás Mózes, Váradi Ádám, Imecs Péter, Kocsis Ferencz Mihály és Hirn Ferencz csendőrök, továbbá:
A m. kir. VIII. sz. csendőrkerület állományában:
Magyar István, Kis Elek, Pap Demeter, Pojna Miklós, Lisztes Péter, Kurcsik Antal, Kővári József, Bággye György és Csász György csendőrök.

Házasságra léptek:

A m. kir. VII. számú csendőrkerület állományában:
Ambrus Antal cz. őrmester, Pálosi Ágnessel, 1910 június 21-én, Csikmadarason.

Schwáb József műorás és ékszerész Szabadka, Rudics-u.

A m. kir. csendőrség szives figyelmébe! Az a csendőr, aki órát, ékszeri akar vásárolni, úgy késpénz mint részetre, forduljon olyan czéghöz, amely rövid 1—2 év alatt kizárólag csak a csendőrségtől 120 elismerő levelben részesült, ezen elismerést csak azért értik el, mivel a saját kezéből szabályzott óra egy hó alatt legfeljebb csak 5 perccel különbözhet. Kérem sziveskedjenek mintákat kérni. A mintáknak ára 8 koronától feljebb.

VÁRNAY és FIA = BUDAPEST, =
VI., Liszt Ferencz-tér 9.

könyvnyomda, könyv-, papir- és írószer-kereskedés, a magyar kir.
— csendőrségi hivatalos nyomtatványok legnagyobb raktára. —

... Könyvek, levélpapírok, imakönyvek és írószerek dus választékban. ...

A kiadásunkban megjelent Csendőrségi Lexikon II. kiadásából már csak kevés példány van raktáron, ajánlatos azok mielőbbi beszerzése 4 K kedvezményes áron, mely 1 K részletekben is fizethető.